

A fizetési mérleg alakulása a 2002. októberi adatok alapján

A végleges számítások szerint 2002. októberben 231 millió euró hiánnyal zárt a folyó fizetési mérleg. Az előző évi októberi egyenleg 72 millió euró hiányt mutatott. A változásban meghatározó a szolgáltatások - ezen belül az idegenforgalom - bevételi többletének csökkenése. A szezonális hatások kiszűrésével számított egyenleg 331 millió euró hiányt mutat. A szezonális hatásoktól megtisztított folyó fizetési mérleg hiányának 2001 utolsó negyedévével tapasztalható folyamatos növekedése mögött döntő részben az idegenforgalmi bevételek jelentős elmaradása áll. Ehhez hozzájárul még az áruforgalom és az egyéb szolgáltatások egyenlegének kisebb mértékű romlása is. Októberben az adósságot nem generáló tőketételeknél mért nettó forrásbeáramlás 20 millió euró volt.

2002. október végén a jegybanki tartalékok értéke 9,9 milliárd euró volt. A nemzetgazdaság bruttó adósságállománya lényegében nem változott az előző hónapban mért értékhez képest. Ez annak tudható be, hogy a tranzakciók 0,1 milliárd eurós csökkentő hatását a keresztárfolyamok, ár és egyéb állományváltozások azonos mértékű növelő hatása ellensúlyozta. A nettó külföldi adósságállomány az előző hónaphoz képest 0,2 milliárd euróval lett nagyobb. A változást lényegében a tranzakciók 0,2 milliárd eurós növelő hatása határozta meg. A forintban denominált jegybanki értékpapírok és állampapírok állománya 2002. október végén 6,2 milliárd euró volt, 0,1 milliárd euróval magasabb az előző hónapban mért adatnál.

Magyarország külfölddel kapcsolatos adósságállományának alakulása

Milliárd euró

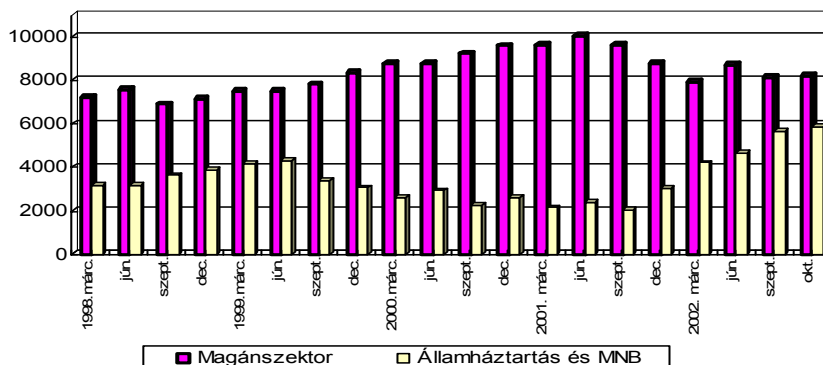
	2002	
	szept.	okt.
I. Nemzetgazdaság (S.1), bruttó adósság (A+B)	37,3	37,3
A: Államháztartás és MNB (S.13+S.121)	17,1	16,9
A.1. ebből: forint értékpapírok	6,1	6,2
B. Magánszektor (S.1-S.13-S.121)	20,2	20,5
B.1. ebből: tulajdonosi hitelek	6,4	6,4
II. Nemzetgazdaság (S.1), nettó adósság (A+B)	13,8	14,0
A: Államháztartás és MNB (S.13+S.121)	5,7	5,9
A.1. ebből: forint értékpapírok	6,1	6,2
B. Magánszektor (S.1-S.13-S.121)	8,1	8,2
B.1. ebből: tulajdonosi hitelek	3,4	3,3
III. Nemzetgazdaság (S.1), devizában fennálló bruttó adósság^{a)}	24,8	24,7
IV. Nemzetgazdaság (S.1), devizában fennálló nettó adósság^{a)}	4,2	4,5

a) tulajdonosi hitelek nélkül

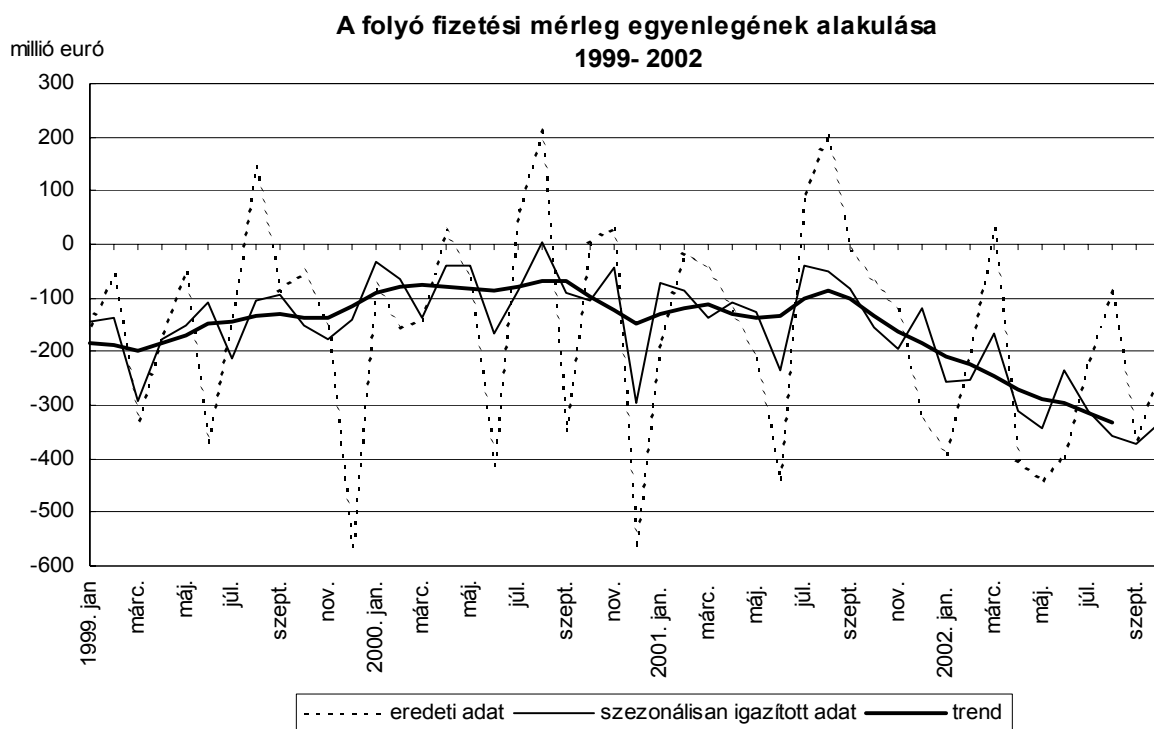
N.B.: Kerekítés miatt az összesen adatokban eltérés lehet

Magyarország nettó adósságállománya, 1998-2002 (szektoronként, tulajdonosi hitelekkel)

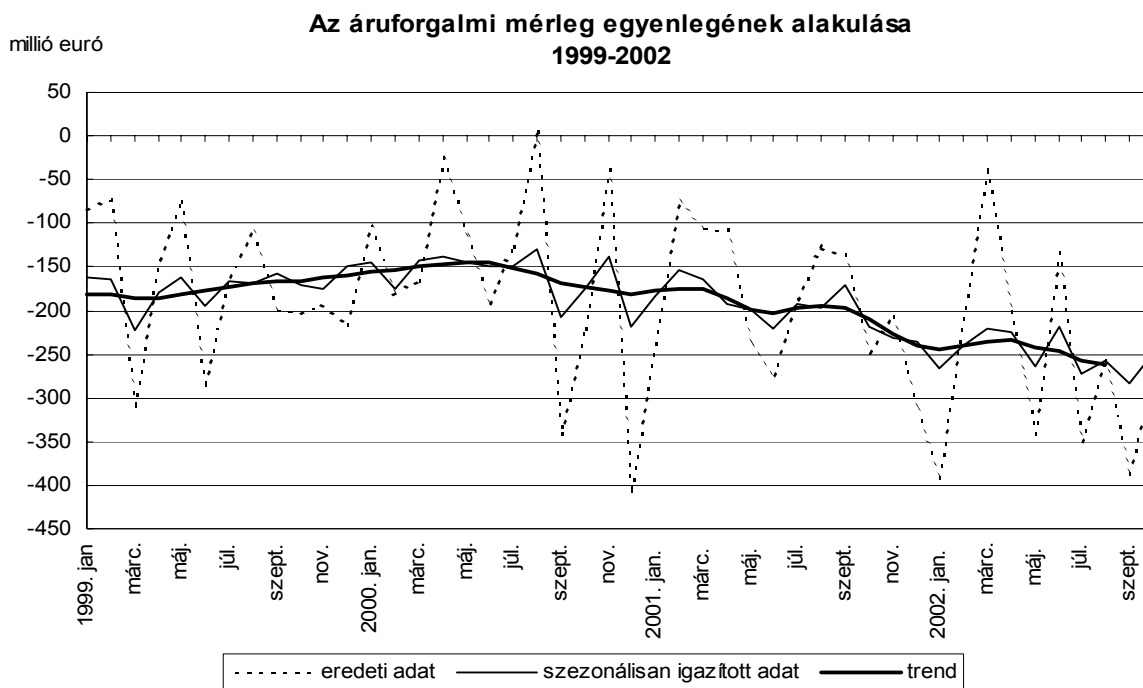
millió euró

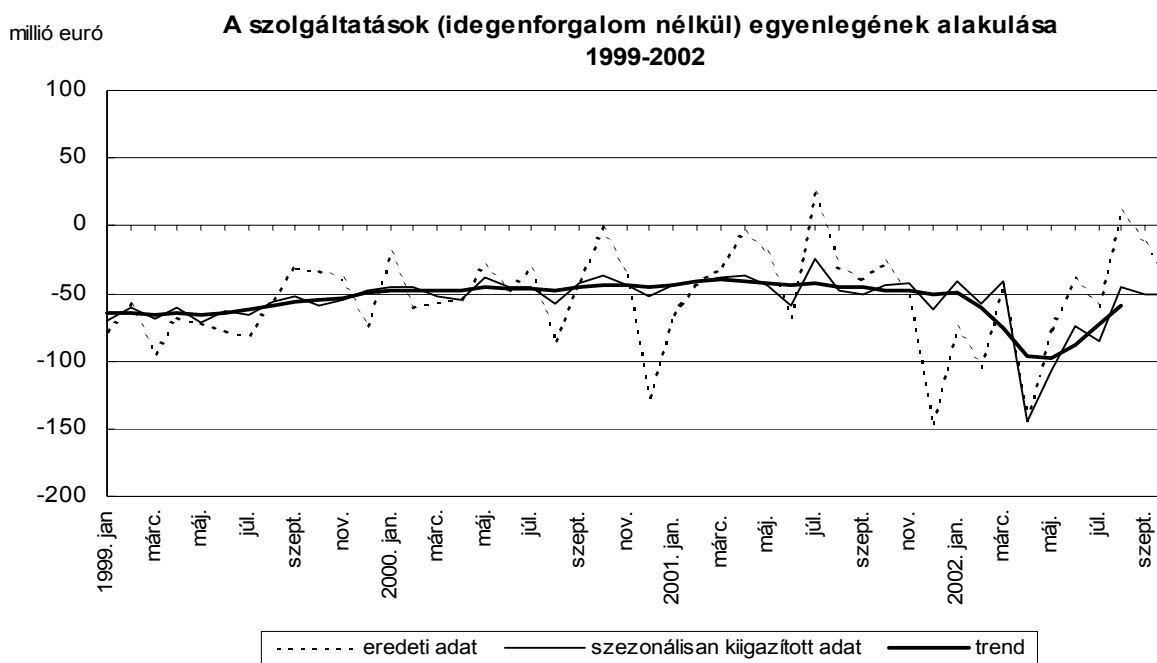
Az államháztartás és az MNB nettó adósságállományának a múlt év közepéhez képest bekövetkezett növekedése a forintban denominált adósság növekedésével és a tartalékok csökkenésével, míg a magánszektor nettó adósságállományának változása túlnyomórészt a követelések növekedésével magyarázható.

2002. októberben az áruforgalom egyenlegének kiadási többlete 3238 millió euró export és 3516 millió euró import egyenlegeként alakult ki. A kivitel 551 millió euróval, a behozatal 580 millió euróval haladja meg az előző év azonos havi adatát. A szezonálisan kiigazított egyenleg októberben az előző havinál 34 millió euróval kisebb hiányt mutat.

2002. októberben, az idegenforgalomban megjelent 293 millió euró bevétel 91 millió euróval alacsonyabb, míg a 121 millió euró kiadási szint 2 millió euróval magasabb az előző év azonos havában mért adatnál. A vizsgált hónapban az idegenforgalmon kívüli szolgáltatások kiadási többlete 47 millió euró volt. A szezonális hatások kiszűrésével számított idősor alapján, az idegenforgalmon kívüli szolgáltatások egyenlegének trendje 2002 tavaszától folyamatosan csökkenő kiadási többletet mutat.

A tőkebefektetésekhez kapcsolódó 109 millió euró nettó jövedelemkiáramlásból a profitjellegű nettó kifizetés 10 millió euróval, az adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó nettó kamatkiadás 14 millió euróval nagyobb az előző évi értéknél.

A viszonzatlan folyó átutalások októberi 30 millió euró bevételi többlete 6 millió euróval haladja meg a tavaly októberben regisztrált értéket.

Októberben a nem adósságeneráló finanszírozás formájában megjelenő tőkemozgások egyenlege 20 millió euró beáramlást mutatott. A pénzben, tulajdonosi részesedés formájában megvalósuló közvetlen tőkebefektetések értéke a magyar befektetők 14 millió euró külföldre irányuló és a külföldi befektetők 87 millió euró, Magyarországra irányuló tőkebefektetésének eredményeként alakult ki. A tulajdonviszonyt megtestesítő portfólió befektetéseknél jelentkező nettó forgalom 53 millió euró forráskiáramlást mutatott.

A folyó fizetési mérleg alakulása

Millió euró

	2001				2002			
	aug.	szept.	okt.	jan-okt.	aug.	szept.	okt.	jan-okt.
1. Áruk, egyenleg	-128	-137	-249	-1744	-257	-388	-278	-2586
1.1. Export	2499	2430	2687	25768	2684	2732	3238	27952
1.2. Import	2627	2568	2936	27512	2941	3120	3516	30538
2. Szolgáltatások és jövedelmek, egyenleg	299	74	153	712	132	-10	16	-426
2.1. Szolgáltatások*, egyenleg	357	262	238	2196	269	148	125	1072
2.1.1. Export	914	758	792	7182	825	730	750	6996
2.1.2. Import	557	496	554	4985	556	582	625	5924
2.2. Jövedelmek, egyenleg	-58	-188	-85	-1484	-137	-158	-109	-1498
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-18	-54	-51	-645	-38	-92	-65	-645
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-40	-134	-36	-842	-99	-66	-46	-852
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	0	0	1	3	0	0	2	-1
3. Vizonyatlan folyó átutalások, egyenleg	30	51	24	236	35	32	30	310
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	201	-12	-72	-796	-90	-366	-231	-2702
5. Nem adóssággeneráló finanszírozás, egyenleg	76	103	239	1025	226	-34	20	690
5.1. Részvény és egyéb tulajdonosi részesedés, egyenleg	89	83	310	988	238	12	73	876
5.1.1. Külföldön, egyenleg	-16	-14	-6	-393	-38	-30	-14	-160
5.1.2. Magyarországon, egyenleg	105	97	316	1380	276	42	87	1036
5.2. Portfólió befektetések, tulajdonviszonyt megtestesítő értékpapírok, egyenleg	-13	20	-70	37	-12	-45	-53	-187

*- ebből: Idegenforgalom, egyenleg	386	301	266	2503	258	162	172	1666
bevétel	543	426	384	3737	379	297	293	2935
kiadás	157	124	119	1234	121	136	121	1269

N.B.: Kerekítés miatt az összesen adatokban eltérés lehet

A folyó fizetési mérleg alakulása (szezonálisan kiigazított adatok) ^{a)}

Millió euró

	2002									
	jan.	febr.	már.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szept.	okt.
1. Áruk, egyenleg	-266	-241	-220	-225	-263	-219	-272	-258	-283	-249
1.1. Export	2589	2669	2713	2807	2834	2922	2899	2919	2930	3064
1.2. Import	2894	2936	2932	3053	3122	3075	3220	3184	3254	3367
2. Szolgáltatások és jövedelmek										
2.1. Szolgáltatások										
2.1.1. Idegenforgalom, egyenleg	156	191	168	159	169	152	153	138	136	154
bevétel	279	312	288	281	290	275	285	272	275	283
kiadás	138	141	133	117	128	110	121	114	130	136
2.1.2. Egyéb szolgáltatások, egyenleg	-41	-58	-41	-144	-107	-74	-85	-45	-51	-50
bevétel	386	397	398	393	405	421	403	428	431	423
kiadás	441	465	448	487	471	469	484	474	482	496
2.2. Jövedelmek										
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-56	-60	-56	-68	-74	-72	-55	-72	-75	-75
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-78	-77	-73	-72	-80	-84	-82	-90	-67	-82
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	1	-4	0	0	-1	1	0	0	0	2
3. Vizonyatlan folyó átutalások, egyenleg	29	28	33	28	32	31	31	32	28	32
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-257	-253	-165	-309	-343	-234	-310	-356	-372	-331

A folyó fizetési mérleg alakulása (szezonálisan kiigazított adatok) ^{a)}

Millió euró

	2001											
	jan.	febr.	már.	ápr.	máj.	jún.	júl.	aug.	szep.	okt.	nov.	dec.
1. Áruk, egyenleg	-184	-154	-164	-193	-200	-220	-193	-196	-170	-217	-232	-235
1.1. Export	2582	2546	2543	2607	2603	2694	2695	2633	2636	2585	2642	2599
1.2. Import	2796	2661	2778	2783	2789	2963	2871	2793	2743	2801	2893	2850
2. Szolgáltatások és jövedelmek												
2.1. Szolgáltatások												
2.1.1. Idegenforgalom, egyenleg	228	200	226	235	232	250	266	258	269	247	265	259
bevétel	360	305	337	349	352	379	373	383	389	374	387	378
kiadás	117	115	116	102	127	122	121	147	120	133	127	113
2.1.2. Egyéb szolgáltatások, egyenleg	-44	-40	-38	-36	-44	-59	-25	-49	-51	-44	-43	-61
bevétel	311	314	331	355	348	343	393	363	357	365	379	380
kiadás	365	353	369	360	380	405	407	405	412	420	433	449
2.2. Jövedelmek												
2.2.1. Adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-61	-72	-67	-76	-74	-72	-78	-53	-48	-67	-67	-48
2.2.2. Nem adósság típusú befektetésekhez kapcsolódó jövedelem, egyenleg	-71	-73	-81	-99	-73	-80	-78	-64	-86	-78	-75	-69
2.2.3. Munkajövedelmek, egyenleg	-1	0	-1	1	1	1	0	0	0	1	1	2
3. Viszonytalan folyó átutalások, egyenleg	23	22	17	26	18	22	25	24	34	26	26	29
4. Folyó fizetési mérleg egyenlege	-72	-86	-138	-110	-128	-235	-40	-50	-83	-157	-194	-120

* * * * *

Tájékoztatásul közöljük, hogy 2002. október hónapban az euró átlagos árfolyama 243,61, a dollár átlagos árfolyama 248,18 forint, valamint az euró hó végi árfolyama 241,49, a dollár hó végi árfolyama 244,67 forint volt.

* * * * *

a) Módszertani megjegyzések a szezonálisan kiigazított adatokhoz:

A folyó fizetési mérleg összetevőire elvégzendő szezonális kiigazítás 2002 folyamán az alábbi módszerrel történik:

- 1) A folyó fizetési mérleg összetevőinek szezonális kiigazítása az Eurostat ajánlásaival összhangban a Demetra interface-n belül a SEATS TRAMO software-rel történik.
- 2) Az *ünnepnapok* hatását a magyarországi ünnepnapokra elkészített beépített változó segítségével, a *munkanaphatást* pedig két regressziós változó felhasználásával szűrjük ki.
- 3) A *kiugró értékek* azonosítása az alapbeállítás szerint történik, mind a három outlier- típus azonosítását megengedve.
- 4) A szezonálisan kiigazított idősorok stabilitása, a *revíziók minimalizálása* érdekében a rendelkezésre álló idősorokat 1994-től igazítjuk, valamint egy éven keresztül ugyanazt a modellbeállítást alkalmazzuk. A megjelenő publikációkban a program által számolt trend helyett a szimmetrikusan a centrumtól távolodva csökkenő súlyú öthavi ($yt = 1/9xt-2 + 2/9xt-1 + 3/9xt + 2/9xt+1 + 1/9xt+2$) mozgóátlagot szerepeltetjük.
- 5) Az egyenlegekre nézve direkt kiigazítást alkalmazunk, ami annyit jelent, hogy az eredeti adatokból képzett egyenleg sorokra közvetlenül végezzük el a szezonális kiigazítást. Ebből következően az összetevők szezonálisan kiigazított adataiból nem állítható elő az egyenleg szezonálisan kiigazított adata.
- 6) A munkajövedelmek idősora nem tartalmaz szezonális hatást, ezért a táblázatban az eredeti adatok szerepelnek.

Módszertani megjegyzések a publikációhoz, táblázatokhoz:

- 1) A szektorok és alszektorok neve után szereplő kód (pl. S.121) a nemzetközi gyakorlatban általánosan használt osztályozás megfelelő csoportjára utal. Az egyes szektorok tartalmi leírása az MNB honlapján a Pénzügyi adatok/Statiztika címszó alatt „Az új statisztikai szektorbontás 2001 júniusától” található (www.mnb.hu).

MAGYAR NEMZETI BANK
STATISZTIKAI FŐOSZTÁLY